

Kapittel 1: Mengder

Nettkurs

Boka

Definisjon

- En mengde er endelig eller uendelig samling av objekter der innbyrdes rekkefølge og antall forekomster av hvert objekt ignoreres.
- Objektene i mengder kalles elementer
- Hvis x er et element i mengden A , skriver vi $x \in A$
- Hvis a er et element i mengden A , skriver vi $a \notin A$
- En mengde oppgis med krøllparenteser $\{ \}$

Eksempler på tallmengder

- $\mathbb{N}$ - mengde av naturlige tall (*natural numbers*)
- $\mathbb{Z}$ - mengde av heltall (*integers*) ((både positive og negative tall))
- $\mathbb{Q}$ - mengde av rasjonale tall (*rational numbers*) eller brøktall (*fractions*)
- $\mathbb{R}$ - mengde av reelle tall (*real numbers*), som representerer punktene på en kontinuerlig tallinje. Her er for eksempel e , π og $\sqrt{2}$

Konstruksjon av mengder med mengdebygger

- Et annet definisjon av mengde er en samling av alle elementer som har en gitt egenskap
- En slik konstruksjon kalles en mengdebygger (*set builder/comprehension/abstraction*)
- En form av slik mengde skrives sånn: $\{x | x \text{ har egenskapen } P\}$

Operasjoner med mengder

- **Union** (*union*) - slå sammen mengder
  - $\{a, b\} \cup \{c, d\} = \{a, b, c, d\}$
- **Snitt** (*intersection*) - felles elementer
  - $\{a, b\} \cap \{b, c\} = \{b\}$
  - $\{a, b\} \cap \{c, d\} = \emptyset$

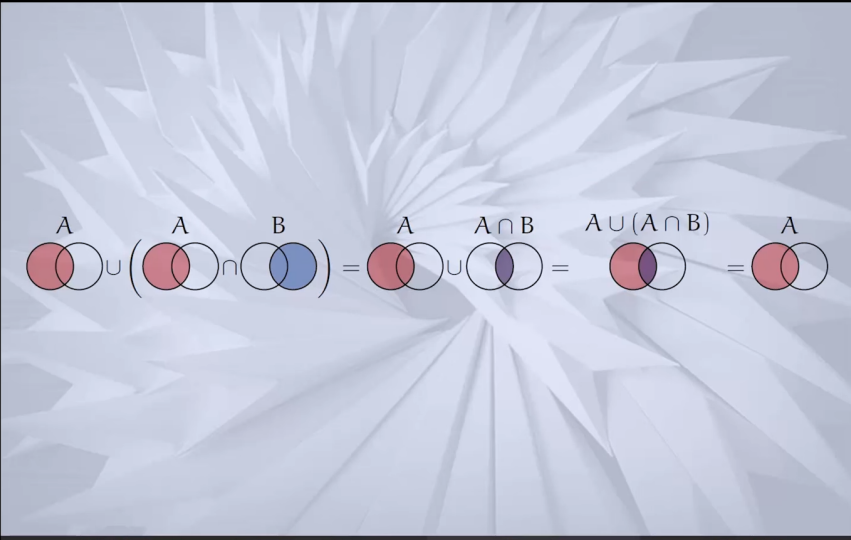
- **Mengdedifferanse** (*set difference*) - fjerner elementer.
Resultatet av mengdedifferansen mellom A og B , eller $A - B$, blir en mengde som inneholder nøyaktig de objekter som er element i A , men ikke i B .
  - $\{a, b\} \setminus \{b\} = \{a\}$

Visualisering av mengder

- VENN DIAGRAMMS

Visualisering av mengder
Venn-diagrammer

Venn-diagrammer

INF1080 – Logiske metoder for informatikk
Kapittel 1
Side 26 / 40

Delmengder

- En mengde A er en delmengde (subset) av en mengde A hvis alle elementer i A også er elementer i B
- $A \subseteq B$ " B inneholder A "
- $\{a, b\} \subseteq \{a, b, c\}$
- $\{a, b, c\} \not\subseteq \{a, b\}$
- $\subseteq = \leq$; $\subset = <$
- Viktig!
  - $\{a, b, \emptyset\} \neq \{a, b\}$
  - $\emptyset \subseteq \{a, b\}$ MEN! $\emptyset \notin \{a, b\}$

Likhet mellom mengder

- To mengder er *like* nøyaktig når mengdene er delmengder av hverandre

Tupler

- Et **tuppel** (*tuple*) med n elementer, et n -tuppel, er en samling med n objekter der både innbrydes rekkefølge og antall forekomster av hvert objekt teller
- Et 0 -tuppel, det tomme tuppelet, skrives $\langle \rangle$.
- Et 1 -tuppel med et element x skrives som x .
- Et 2 -tuppel med elementer x og y er et **ordnet par** (*ordered pair*) og skrives som $\langle x, y \rangle$
- To n -tuppler er like hvis de er komponentvis like.

Kartesisk produkt av mengder

- Det kartesiske produktet (*cartesian product*), også kalt kryssproduktet (*cross product*), av n mengder, skrives $X_1 \times \dots \times X_n$ og er definert som mengden av alle n -tupler:

$$\{ \langle x_1, \dots, x_n \rangle \mid x_i \in X_i \text{ for } i = 1, \dots, n \}$$
- Vi lar X^0 være mengden av den tomme tuppelet $\{ \langle \rangle \}$
- $\{a, b\} \times \{1, 2\} = \{ \langle a, 1 \rangle, \langle a, 2 \rangle, \langle b, 1 \rangle, \langle b, 2 \rangle \}$

Multimengder

- En multimengde (bag/multiset) er en samling objekter der rekkefølgen, men ikke antall forekomster av hvert element, ignoreres.
- skrives med $[ ]$
- egentlig, samme som en Python-liste
- Alle typer matematiske operasjoner for mengder gjelder også for multimengder